

Ο πνευματικός ζήλος.

Γέροντας Εφραίμ Φιλοθεΐτης.

Ο σκύλος, όταν αντιληφθεί ότι κάποιος έρχεται να κάνει κακό στα πρόβατα, φωνάζει, γαυγίζει έντονα, απειλητικά, νιώθοντας ότι έχει κάποια ευθύνη πάνω στα πρόβατα και απέναντι στο αφεντικό που τον έχει και τον ταΐζει. Είναι φυσικό του να το κάνει αυτό. Και όσο γαυγίζει και φωνάζει, ο κλέφτης, ο λύκος ή το αγρίμι δεν πλησιάζουν το κοπάδι.

Εάν στο σκυλί αυτό έρθει ο λογισμός ότι δεν υπάρχει φόβος, δεν υπάρχει λύκος, δεν κρύβεται κάποιος κλέφτης και αρχίζει να σπάζει η προσοχή του, η επαγρύπνηση για το κοπάδι, όταν το πλησιάζει ο νυσταγμός, κάθεται και το παίρνει ο ύπνος. Έτσι ησυχάζει ο τόπος και το κοπάδι από τα γαυγίσματα, αλλά το πράγμα γίνεται αντιληπτό από τους κλέφτες, από τους λύκους, οι οποίοι παραμονεύουν να σταματήσει ο σκύλος να αγρυπνεί και να φωνάζει. Σιγά-σιγά προχωρούν, πλησιάζουν, προσβάλλουν το κοπάδι και αρχίζουν ένα-ένα να ρημάζουν τα πρόβατα.

Ο ζήλος ο πνευματικός είναι σαν το σκυλί. Γεννάται η επιθυμία στον πνευματικό άνθρωπο να αγωνιστεί, να αποκτήσει κάποια αρετή και στη συ-

νέχεια να φυλάξει την αρετή. Η επιθυμία που διεγείρεται μέσα στην ψυχή του, γεννά τον ζήλο. Ο ζήλος, όταν γεννηθεί, φωνάζει σαν το σκυλί. Πλέκει λογισμούς πώς να αγωνιστεί, σκέπτεται πώς να φυλαχθεί, πώς να αποκτήσει την αρετή. Διεγείρεται η αδιάλειπτη προσοχή και η νήψη, για να κατορθωθεί η αρετή που επιθύμησε η ψυχή του ανθρώπου.

Για παράδειγμα, επιθυμεί ο άνθρωπος από την μελέτη και την φώτιση του Θεού να κερδίσει την αδιάλειπτη προσευχή, την προσευχή που δεν έχει σταματημό. Η επιθυμία, ο ζήλος και η θέρμη δημιουργούν ορμητικότητα στο να αποκτήσει κανείς αυτή την μεγάλη αρετή· ο ζήλος γεννά τους λογισμούς της εγρηγόρσεως και σκέπτεται ο άνθρωπος ότι χρειάζεται να αγωνισθεί νόμιμα κατά τούς Πατέρες. Πρέπει συνεχώς να ελέγχει την κατάσταση και να αρχίσει να αγωνίζεται κατ' αρχάς με την προφορική επίκληση. Ξεκινάει το στόμα και ο ζήλος παρακολουθεί να μη σταματήσει η προφορική επίκληση, να μην αργολογήσει, να μην σκεφθεί μάταια πράγματα, να μην σκορπίζει το μυαλό του εδώ και εκεί, να την εργάζεται συνεχώς με αγωνιστικό πνεύμα.

Μόλις παρουσιασθεί κάτι που να εμποδίζεται η ευχή, ο ζήλος πάλι βάζει τους φωτισμένους θερμούς λογισμούς, ότι πρέπει να ξεπεραστεί αυτό το εμπόδιο. Αν μία αργολογία ή μια σκέψη μάταια ήρθε στον λογισμό και σταμάτησε το στόμα να λέει την ευχή, αμέσως ο ζήλος ξεκινάει πάλι, συμβουλεύοντας ότι πρέπει να αγωνιστεί και αυτό να μη ξαναγίνει. Μόλις δει την περίπτωση, να την υπερπηδήσει, και έτσι διατηρείται αυτή η αρετή της προσευχής.

Ο ζήλος φωτίζει, αποδιώκει κάθε κακό λογισμό και δέχεται τους φωτεινούς λογισμούς που του λένε ότι εαν αγωνισθεί κατ' αυτόν τον τρόπο προφορικά, όπως συμβουλεύουν οι μεγάλοι Πατέρες, μετά από την προφορική θα προχωρήσει στο υψηλότερο επίπεδο της προσευχής, την καρδιακή, την νοερά προσευχή. Η όρεξη της ψυχής να φθάσει στην νοερά επίκληση δίνει τόνωση, ορμητικότητα στην προφορική επίκληση να μη σταματήσει. Ο ζήλος παρακολουθεί τον αγώνα συστηματικά και κανονικά, τον περιφράζει και τον σκεπάζει κατά κάποιο τρόπο από την κακία του δαίμονος. Έτσι σιγά-σιγά, η αγία αυτή

επιθυμία, με την φρούρηση του πνευματικού ζήλου προχωρεί στην απόκτηση της τέλει προσευχής.

Όταν όμως αυτός ο ζήλος νυστάξει, οι θερμοί λογισμοί κρυώνουν, αρχίζει η αυτοπεποίθηση μέσα μας, ότι καλά πάμε, έρχονται μάταιοι λογισμοί και προσβάλουν, σπάζουν τον τόνο του αγώνα. Υποχωρώντας ο ζήλος, αρχίζει ο νυσταγμός της ψυχής, παύει το στόμα να λέει συνέχεια την προσευχή, αρχίζει να κάνει διαλείψεις, “σκαμπανεβάσματα” και να την εργάζεται πλημμελώς. Τότε ο εχθρός την κλέβει τελείως την προσευχή, κλείνουμε το στόμα, οι λογισμοί οι άσχημοι μέσα μας δουλεύουν άνετα, έρχεται η αργολογία, η κατάκριση, η παρρησία και έτσι ερημώνεται το πνευματικό ποίμνιο της ψυχής.

Έτσι γίνεται και για κάθε άλλη αρετή από την πλευρά του πνευματικού ζήλου. Όσο η επιθυμία θα φρουρείται και θα θερμαίνεται από τον ζήλο, τόσο η αρετή θα γίνει έργο και κτήμα της ψυχής. Πρέπει συνεχώς να πυροδοτούμε τον πνευματικό ζήλο, για να φρουρείται η ψυχή μας από τους νοητούς λύκους, που καιροφυλακτούν ανά πάσα στιγμή να ερημώσουν την ψυχή μας.

Από το βιβλίο: Γέροντος Εφραίμ Προηγούμενου Ι.Μ. Φιλοθέου, Η τέχνη της σωτηρίας. Έκδ. Ι.Μ. Φιλοθέου, Άγιον Όρος 2005. Ομιλία Η', σελ. 131 (απόσπασμα).

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>